

(a jaký je vztah mezi strojem psaní nebo hudebním strojem a stávánímí-se-zvířetem?).

Vzpomínky kouzelníka. II. – Naším prvním principem bylo: smečka a ná-kaza, ná-kaza smečky, tedy kráčí stávání-se-zvířetem. Ale druhý princip, zdá se, říká opak: všude, kde je multiplicita, najdete také výjimečného je-dince, s nímž je třeba uzavřít spojenectví pro stávání-se-zvířetem. Možná to není osamělý vlk, ale je tu vůdce tlupy, vůdce smečky, nebo dřívější sesazený vůdce, který teď žije úplně sám, je tu Samotář a je tu ještě Dá-bel. Willard má svého oblence, krysu Bena, a stává se krysou pouze na základě vztahu s ním, spojenectvím lasky a posléze nenávisti. Celý *Moby Dick* je jedním z největších děl stávání se; kapitán Achab má neodolatelné stávání-se-velrybou, ale právě takovou, která obkružuje smečku či hejno a postupuje přímo skrze spojenectví s jediným, s Leviatanem, *Moby Dickem*. Vždycky je tu pakt s ďáblem a ďábel vypadá jednou jako vůdce tlupy, jednou jako Samotář stojící vně tlupy, jednou jako vyšší Moc tlupy. Výjimečný jedinec má mnoho možných pozic. Kafka, další z velkých au-torů reálných stávání-se-zvířetem, opěvuje myši lidí; ale Jozefina, myši zpěvačka, má jednou privilegovanou pozici v rámci tlupy, jednou je mimo tlupu a někdy sklouzává a ztrácí se v anonymitě kolektivních výpovědí tlupy. Zkrátka každé Zvíře má své Anomálie. Rozumíme: každé zvíře jaté v smečce či multiplicitě má své anomálie. Mohli jsme si všimnout, že slovo „anomální“, adjektivum, jež ve francouzštině zastaralo, se pů-vodem velmi liší od „nenormálního“: nenormální, latinské adjektivum bez substantiva, označuje to, co nemá pravidlo nebo pravidlu odporuje, zatímco „a-nomálie“, řecké substantivum, které ztratilo své adjektivum, označuje nestejnost, nerovnost, hrbolatost, vrchol deterritorializace.¹ Ne-normální lze definovat pouze podle charakteristik, zvláštních či druho-vých; ale anomální je pozice nebo skupina pozic ve vztahu k multipli-citě. Kouzelníci tudíž používají pro situování pozic výjimečného jedince ve smečce starého adjektiva „anomální“. Je to vždycky Anomálie. *Moby Dick* či *Jozefina*, s kým se uzavírá spojenectví pro stávání-se-zvířetem.

Řekli bychom, že je tu protiklad: mezi smečkou a samotářem, mezi na-sovou nákazou a preferenčním spojenectvím; mezi čistou multiplicitou a výjimečným jedincem; mezi náhodným seskupením a předurčenou vol-

bou. A tento protiklad je reálný: Achab si nevybírá *Moby Dicka* ve volbě, jež ho přesahuje a přichází z vnějšku, aniž (čímž?) se rozchází se zákonem velrybářů, podle něhož má být nejprve pronásledována smečka. Penhesi-lea porušuje zákon smečky, smečky žen, smečky fen, když si za preferova-ného nepřitele vybírá Achilla. A přesto tato anomální volba vede k tomu, že každý vstupuje do svého stávání-se-zvířetem, stávání-se-psem u Pen-thesley, stávání-se-velrybou kapitána Achaba. My kouzelníci dobře víme, že protiklady jsou reálné, ale že reálné protiklady jsou jen k smíchu. Ne-boť otázka spočívá v tom: jaká je přesně povaha anomálního? jakou má funkci vzhledem k tlupě, ke smečce? Je jasné, že anomální není jednoduše výjimečný jedinec, což by mu přisoudilo místo mazlíčka či domácího zví-řete, oidipalizovaného po způsobu psychoanalýzy, představy otce atd. Pro Achaba není *Moby Dick* kočičkou nebo pejskem staré dámy, která ho uctívá a mluje. Lawrenceovo stávání-se-želvou nemá nic společného se sentimentálním či zdomácnujícím vztahem. Lawrence je jedním ze spi-sovatelů, kteří nám působí problémy a plní nás obdivem, protože uměli spojit své psaní s neslýchanými a skutečnými stávánímí-se-zvířetem. Ale právě to se Lawrenceovi vyčítá: „Vaše želvy nejsou skutečné!“ A on od-povídá: to je možné, ale mé stávání se je, mé stávání se je skutečné, do-konce i, a hlavně když si ho vy nedokážete představit, protože jste domácí pejskové...¹ Anomální, preferenční element smečky nemá nic společného s preferovaným, domácím a psychoanalytickým jedincem. Ale anomální není ani nositelem druhu, představujícím specifické či druhové charakte-ristiky v jejich nejčistším stavu, není modelovým či jedinečným exemplá-řem, vtělenou typovou dokonalostí, význačným členem série nebo zákla-dem absolutně harmonické korespondence. Anomální není ani jedinec, ani druh, je to pouhý nositel afektů a nese s sebou ani familiární, ani subjektivované pocity, ani specifické či signifikantní charakteristiky. Jsou mu cizí jak lidské nežnosti, tak klasifikace. Lovcraft nazývá *Outsiderem* onu věc nebo entitu, Věc, která se objevuje a přetváří se okraj, která je lineární, a přesto mnohonásobná, „hemžící se, bublající, vzdouvající se, pěničí, šířící se jako nakažlivá choroba, onen bezejmenný děs“.

¹ Viz Georges Canguilhem, *Le normal et le pathologique*, P.U.F., Paris 1966, s. 81–82.

¹ David Herbert Lawrence: „Unavuje mě poslouchat řeči o tom, že taková zvířata nejsou. (...) Jsem-li žirafa a obyčejní Angličané, již o mně píší, hodni dobře vychování pejskové, je v tom všechno, zvířata jsou různá. (...) Nemáte mě rádi, instinktivně nenávidíte zvíře, jímž jsem.“ (*The Collected Letters of D. H. Lawrence II*, Harry T. Moore (ed.), Viking, New York 1962, dopis J. M. Murrymu, 20. května, 1929, s. 1154.)